

Kort om OECD

Utgitt av:
Det kongelige utenriksdepartement
7. juni plassen/Victoria Terrasse/Ruseløkkv. 14
Postboks 81 14 Dep.
0032 Oslo

Januar 2003

Telefon 22 24 36 00
Telefaks 22 24 95 80 / 81
Internett-sider:
Utenriksdepartementet: www.odin.dep.no/ud/
OECD-delegasjonen, Paris: www.oecd.mfa.no
E-post: post@mfa.no

ISBN 82-7177-706-8
E-746 B

Grafisk design:
Enzo Finger Design
Illustrasjoner:
Enzo Finger Design
Foto:

© Henrik Sørensen / BAM / Samfoto, s. 2–3

© OECD PHOTO OCDE

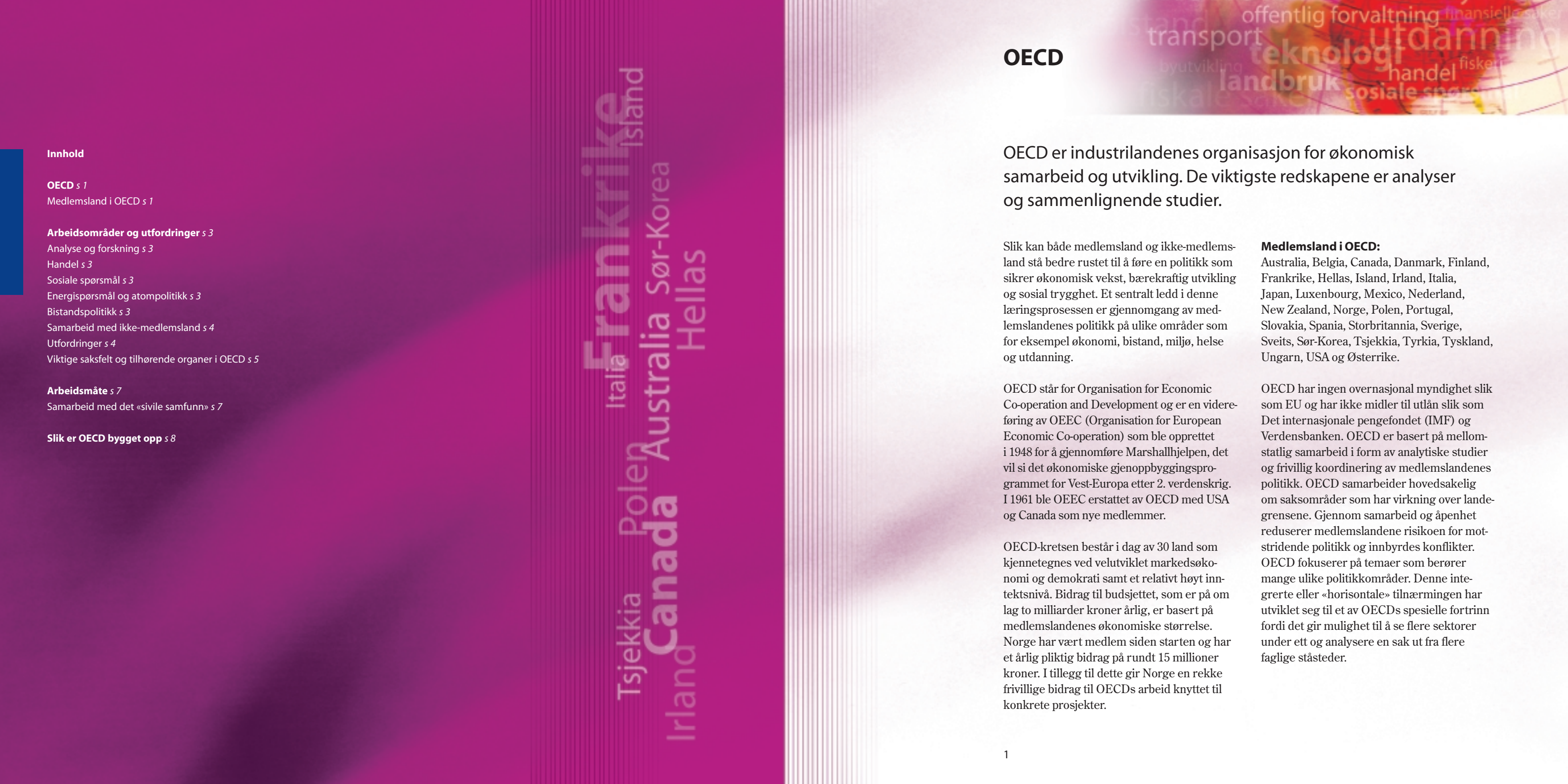
Trykk/repro:
NOR-Profil AS

Papir og trykkeri er svanemerket

Opplag:
8 000

UTENRIKSDEPARTEMENTET

Innhold

OECD s 1

Medlemsland i OECD s 1

Arbeidsområder og utfordringer s 3

Analyse og forskning s 3

Handel s 3

Sosiale spørsmål s 3

Energispørsmål og atopolitikk s 3

Bistandspolitik s 3

Samarbeid med ikke-medlemsland s 4

Utfordringer s 4

Viktige saksfelt og tilhørende organer i OECD s 5

Arbeidsmåte s 7

Samarbeid med det «sivile samfunn» s 7

Slik er OECD bygget opp s 8

Frankrike
Island
Italia
Polen
Sør-Korea
Australia
Hellas
Canada
Irland
Tsjekkia

OECD

OECD er industrilandenenes organisasjon for økonomisk samarbeid og utvikling. De viktigste redskapene er analyser og sammenlignende studier.

Slik kan både medlemsland og ikke-medlemsland stå bedre rustet til å føre en politikk som sikrer økonomisk vekst, bærekraftig utvikling og sosial trygghet. Et sentralt ledd i denne læringsprosessen er gjennomgang av medlemslandenes politikk på ulike områder som for eksempel økonomi, bistand, miljø, helse og utdanning.

OECD står for Organisation for Economic Co-operation and Development og er en videreføring av OEEC (Organisation for European Economic Co-operation) som ble opprettet i 1948 for å gjennomføre Marshallhjelpen, det vil si det økonomiske gjenoppbyggingsprogrammet for Vest-Europa etter 2. verdenskrig. I 1961 ble OEEC erstattet av OECD med USA og Canada som nye medlemmer.

OECD-kretsen består i dag av 30 land som kjennetegnes ved velutviklet markedsøkonomi og demokrati samt et relativt høyt inntektsnivå. Bidrag til budsjettet, som er på om lag to milliarder kroner årlig, er basert på medlemslandenes økonomiske størrelse. Norge har vært medlem siden starten og har et årlig pliktig bidrag på rundt 15 millioner kroner. I tillegg til dette gir Norge en rekke frivillige bidrag til OECDs arbeid knyttet til konkrete prosjekter.

Medlemsland i OECD:
Australia, Belgia, Canada, Danmark, Finland, Frankrike, Hellas, Island, Irland, Italia, Japan, Luxembourg, Mexico, Nederland, New Zealand, Norge, Polen, Portugal, Slovakia, Spania, Storbritannia, Sverige, Sveits, Sør-Korea, Tsjekkia, Tyrkia, Tyskland, Ungarn, USA og Østerrike.

OECD har ingen overnasjonal myndighet slik som EU og har ikke midler til utlån slik som Det internasjonale pengefondet (IMF) og Verdensbanken. OECD er basert på mellomstatlig samarbeid i form av analytiske studier og frivillig koordinering av medlemslandenes politikk. OECD samarbeider hovedsakelig om saksområder som har virkning over landegrensene. Gjennom samarbeid og åpenhet reduserer medlemslandene risikoen for motstridende politikk og innbyrdes konflikter. OECD fokuserer på temaer som berører mange ulike politikkområder. Denne integrerte eller «horisontale» tilnærmingen har utviklet seg til et av OECDs spesielle fortrinn fordi det gir mulighet til å se flere sektorer under ett og analysere en sak ut fra flere faglige ståsteder.

Medlemslandene i OECD har utviklet retningslinjer på en rekke områder som for eksempel foretaksledelse og multinasjonale selskapers ansvar overfor arbeidstakere og miljø. Retningslinjene er ikke rettslig bindende, men snarere anbefalinger til medlemslandene om hvordan deres bedrifter og andre aktører bør opptre.

Når det gjelder arbeidet mot korrupsjon og bestikkelser, har OECD-landene gått lenger. I 1997 vedtok OECD en anti-bestikkelseskonsvensjon som forplikter partene til å kriminalisere og sette straff for bestikkelse av utenlandske offentlige tjenestemenn. Partene til konvensjonen forplikter seg også til å iverksette en rekke OECD-anbefalinger som blant annet dreier seg om å fjerne skattefradrag for bestikkelser, bedre innsyn og åpenhet, innføre sanksjoner ved brudd på regler for offentlig innkjøp og styrke det internasjonale samarbeidet på feltet. Konvensjonen trådte i kraft i Norge 15. februar 1999. Også ikke-medlemsland som Argentina, Brasil, Bulgaria og Chile har ratifisert konvensjonen.

Den daglige kontakten mellom OECD og norske myndigheter ivaretas av Norges faste delegasjon til OECD i Paris. Dessuten møter representanter fra de norske fagdepartementene og underliggende etater i ulike komiteer og arbeidsgrupper. Her søker man å lære av erfaringene i andre land til bruk i politikkutformingen i Norge, og man deltar i forhandlinger om ulike standarder og retningslinjer.

Arbeidsområder og utfordringer

Analyse og forskning

OECD søker å forbedre og koordinere kunnskapen om medlemslandenes økonomi gjennom innsamling av statistiske data og økonomiske analyser. Denne kunnskapen er viktig i utformingen av den fremtidige økonomiske politikken i medlemslandene. De årlige gjennomgangene av medlemslandenes økonomi, de halvårslige analysene av økonomien i OECD-kretsen og den globale økonomiske utviklingen i «OECD Economic Outlook» er sentrale i dette arbeidet. Gjennomgangene bidrar til økt åpenhet og gjør det mulig for myndighetene i flere land å lære av hverandre gjennom å utvikle en best mulig politikk på ulike områder.

Handel

OECD har som målsetting å fremme et åpent, internasjonalt handelssystem. OECD analyserer spørsmål av interesse for industrilandene før og under forhandlinger i Verdens handelsorganisasjon (WTO) og i FNs konferanse for handel og utvikling (UNCTAD). I økende grad analyseres hvordan utviklingslandene skal kunne integreres i det internasjonale handelssystemet på en måte som motvirker fattigdom og sosiale spenninger. I forbindelse med den nye forhandlingsrunden i WTO – Doha Development Agenda – vil OECD bidra med faglige innspill.

Sosiale spørsmål

Sentrale spørsmål for OECD er kampen mot arbeidsledighet, men også hvordan man kan forbedre utdanningspolitikken og helsepoli-

tikken i de enkelte medlemslandene. OECD undersøker også konsekvensene av eldebølgen, som kan bety at offentlige velferdsordninger kommer under økt press i årene som kommer.

Energispørsmål og atompolitikk

Det Internasjonale Energibyrået (IEA) er et forum for energisamarbeid mellom 26 OECD-medlemmer. Det Internasjonale Atomenergibyrået (NEA) er et tilsvarende samarbeidsorgan for atomsikkerhet. Både IEA og NEA er frittstående organisasjoner som deler felles funksjoner med OECD.

Bistandspolitikk

Kontakt med utviklingsland og effektivisering av bistanden er viktig i OECDs arbeid for økt økonomisk vekst og sosiale fremskritt både i medlemsland og i land utenfor medlemskretsen. I utviklingskomiteen (DAC) er alle OECD-giverland av betydning medlem. Komiteens 22 medlemsland står for mer enn 95 prosent av verdens samlede offisielle bistand (ODA).

DAC har ansvaret for den internasjonale bistandsstatistikken, og foretar regelmessige kritiske gjennomganger av medlemslandenes bistandspolitikk. En viktig målsetting er bedre koordinering av landenes bistand. DAC utarbeider retningslinjer for ulike sider av utviklingshjelpen med sikte på mer effektiv bistand, og i 2001 vedtok komiteen retningslinjer for arbeidet med fattigdomsreduksjon i utviklingslandene.

Samarbeid med ikke-medlemsland

Veksten i en rekke regioner gjør at land utenfor OECD får stadig mer betydning i den globale økonomien. Samarbeid og dialog mellom OECD og ikke-medlemmer om ulike politiske og økonomiske utfordringer blir derfor stadig viktigere. OECD deler i dag sin ekspertise og utveksler synspunkter med mer enn 70 ikke-medlemsland. Det er egne samarbeids- og bistandsprogrammer for Russland og Sentral-Asia, Latin-Amerika, Kina og andre land i Asia. OECD bistår blant annet overgangsøkonomiene i Baltikum, Sentral- og Øst-Europa med å gjennomføre reformer innenfor økonomi og miljøpolitikk. OECD har også innledet et samarbeid med Nytt partnerskap for Afrikas utvikling (NEPAD).

OECD har opprettet globale fora hvor både medlemsland og ikke-medlemsland kan ta opp spørsmål av felles interesse. På områder som for eksempel bærekraftig utvikling, bioteknologi, handel og landbruk er det opprettet slike globale nettverk av beslutningstakere på høyt nivå.

I løpet av 90-årene er seks nye land blitt medlem av OECD: Mexico (94), Tsjekkia (95), Polen (96), Ungarn (96), Sør-Korea (96) og Slovakia (2000). Flere andre land, som for eksempel Russland, har søkt om medlemskap.

Utfordringer

OECD undersøker nye trender som påvirker de økonomiske og sosiale forholdene i OECD-landene og verden forøvrig. OECD arbeider for eksempel med å klargjøre hvordan ny bioteknologi og genmodifisering vil påvirke miljøet, landbruket og internasjonal handel. OECD analyserer også internasjonaliseringen av vare- og tjenestemarkedene, fremveksten av elektronisk handel, integreringen av verdens finansmarkeder og veksten i utenlandsinvesteringene. Globaliseringen av verdensøkonomien gjør at skillene mellom nasjonal og internasjonal økonomi gradvis viskes ut.

En utfordring for OECD er å raskt kunne ta opp nye temaer som medlemslandene mener er viktige. OECD har vist seg i stand til å svare på nye utfordringer blant annet når det gjelder problemene med korrupsjon og finansiering av internasjonal terrorisme.

Viktige saksfelt og tilhørende organer i OECD

OECDs sekretariat er inndelt i direktorater i henhold til fagområder, mens medlemslandene deltar i ulike fagkomiteer og arbeidsgrupper. For enkelte større saker som berører flere fagområder er det etablert egne prosjekter, for eksempel for bærekraftig utvikling og for helse.

Saksfelt	Arbeidsområder	OECD-organer
Økonomi	Drøfting av økonomisk politikk. Jevnlige gjennomganger av medlemslandenes økonomi.	Economic Policy Committee (EPC) Economic and Development Review Committee (EDRC)
Miljø	Analyse av miljøaspekter ved handel, økonomisk politikk, landbruk osv.	Environment Policy Committee (EPOC)
Utvikling	Overvåkning og forbedring av giverlandenes utviklingsprogrammer.	Development Assistance Committee (DAC)
Offentlig forvaltning	Modernisering av den politiske forvaltningsprosessen i medlemslandene. Regional utvikling, næringsutvikling, bosettingsmønstre og byutvikling.	Public Management Committee (PUMA), Territorial Development Policy Committee (TDPC), Local Economic and Employment Development Committee (LEED)
Skatte- og finansspørsmål	Effektivisering av markedene. Styrking av den multilaterale rammen for handel og investeringer. Legale instrumenter bl.a. for liberalisering av kapitalbevegelser. Skattepolitikk.	Committee on Fiscal Affairs (CFA), Committee on International Investment and Multinational Enterprises (CIME) og Committee on Capital Movements and Invisible Transactions (CMIT), Competition Committee (COMP), Committee on Financial Markets (CMF) og Insurance Committee (IC)
Vitenskap, teknologi og utvikling	Samarbeid om forskning, utvikling av ny teknologi, og endring av industristrukturene for å fremme økt sysselsetting og økonomisk vekst.	Committee for Scientific and Technological Policy (CSTP) Committee on Industry and Business Environment
Syssetsetting, sosiale spørsmål, helse og utdanning	Bekjempe arbeidsledigheten, utforme en sammenhengende politikk for menneskelige ressurser, utvikling og overføring av kunnskap. Helse.	Employment, Labour and Social Affairs Committee (ELSAC) Education Committee DEELSA/ED
Matvarer, landbruk og fiskeri	Overvåkning og strukturtilpasning av landbruks- og fiskeripolitikken.	Committee on Agriculture (AGR) Fisheries Committee (AGR/FI)
Energi	Forbedring og økt sikkerhet i verdens energiforsyning, effektivisering av energibruken og ny energiteknologi.	International Energy Agency (IEA) Nuclear Energy Agency (NEA)
Transport	Ulykkeshindring, miljøvern, logistikk for frakttransport og skipsfartsrelasjoner.	European Conference of Ministers of Transport (ECMT) Maritime Transport Committee (MTC)
Handel	Styrking av det internasjonale handelssystemet. Forberedelser foran forhandlinger i Verdens handelsorganisasjon (WTO).	Trade Committee (TC)
Forholdet til ikke-medlemsland	Samarbeid mellom OECD og ikke-medlemsland.	Committee for Co-operation with Non-Members (CCN)

Arbeidsmåte

Når OECDs medlemsland gjør vedtak og kommer med felles anbefalinger, skjer dette alltid ved konsensus eller enstemmighet. Denne arbeidsmåten forutsetter saklig dialog og vilje til kompromisser. Vanskelige saker og prosesser kan derfor ta langt tid.

Hovedlinjene i OECDs arbeid trekkes opp av det årlige møtet i OECDs Ministerråd, hvor medlemslandene normalt representeres ved handels- og finansministre. I tillegg møtes andre ministre etter behov for å trekke opp hovedlinjene på sine fagfelt.

OECDs utøvende organ er Rådet, som ledes av OECDs generalsekretær. Her møter OECD-ambassadørene, som leder medlemslandenes faste delegasjoner til OECD. Ambassadørene framfører sitt lands holdninger etter å ha rådført seg med myndighetene i hjemlandet.

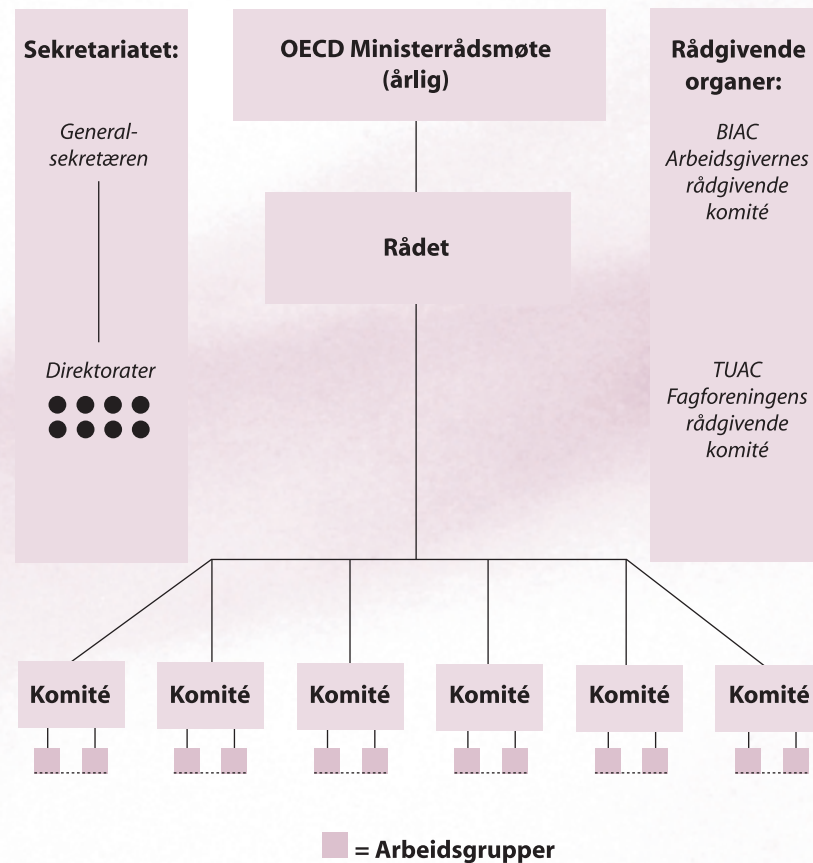
Det daglige arbeidet i OECD organiseres gjennom en rekke fagkomiteer og underliggende arbeidsgrupper som stort sett samles to til fire ganger i året. Her møter tilreisende delegater fra medlemslandene. Fra Norge møter en rekke delegater fra departementer og direktorater for å diskutere saker innenfor sine respektive fagfelt. Dette er viktige faglige innspill til politikktutforming i Norge.

OECDs sekretariat ledes av Generalsekretæren, som blir valgt for en periode på fem år. Med utgangspunkt i sekretariatets analyser diskuterer komitémedlemmene seg fram til enighet om innhold, konklusjoner og eventuelle politiske anbefalinger på et fagområde. Dette nedfelles i en rapport som vanligvis oversendes Rådet for godkjenning og blir ofte brukt som innspill til ministerrådsmøtene.

Samarbeid med det «sivile samfunn»

Det er ikke bare de nasjonale embedsverkene som deltar i OECDs arbeidsgrupper og komiteer. Også fagforeninger og næringslivets interesseorganisasjoner deltar, henholdsvis i TUAC (Trade Union Advisory Committee) og BIAC (Business and Industry Advisory Committee). Her drøftes relevante problemstillinger, og man gir innspill til arbeidet i OECD. I økende grad arrangerer OECD også konsultasjonsmøter mellom andre frivillige organisasjoner og ulike fagkomiteer. De siste årene er det parallelt med ministerrådsmøtene arrangert en møteserie – Forum – hvor også publikum kan delta.

Slik er OECD bygget opp

Ønsker du mer informasjon?

De fleste av studiene som utføres innen OECD blir publisert i bokform på engelsk og fransk. Det dreier seg om mer enn 500 bøker og tidskrifter hvert år innen emner som makroøkonomi, handel, miljø, utdanning, investeringer, forskning, teknologi og utviklingshjelp. Det utgis også regelmessige landrapporter som blant annet omfatter skattesystemer, bankvirksomhet, landbruk, fiskeri, handelsspørsmål, konkurransepolitikk, migrasjonsspørsmål, energi og en rekke andre temaer. OECD utgir også statistikk for medlemslandene.

En kan låne publikasjoner på Nobelinstituttets bibliotek som er depositarbibliotek for OECDs publikasjoner.

OECD publikasjoner kan bestilles hos:

Swets Blackwell AS
Hans Nielsen Hauges gate 39
Postboks 4901 Nydalen
0423 Oslo
Telefon: 23 40 00 00
Telefaks: 23 40 00 01
E-post: info@no.swetsblackwell.com
På Internett: www.swetsblack.com/no

Mer informasjon om OECD finnes på:

OECDs hjemmeside: www.oecd.org
Her skal det også være mulig å bestille publikasjoner.
UDs hjemmeside: www.odin.dep.no/ud
Norges faste delegasjon til OECD i Paris:
www.oecd.mfa.no